

Beszámoló a Hidak esztétikája ankétról

2005. május 11.

BME Díszterem

A Közlekedéstudományi Egyesület Mérnöki Szerkezetek Szakosztálya és a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építőmérnöki Kara közös szervezésében ankétot tartottak Hidak esztétikája címmel a Műegyetem dísztermében. Korunk kiemelkedő hídépítései különösen előtérbe helyezte a méltatlanul elhanyagolt hídesztétikát. Külön üdvözlendő, hogy mind az előadók, mind a hallgatóság soraiban több építész is megjelent, így szót kaphatott az esztétikai kérdések mindkét szakirányú megközelítése és ezáltal az építő jellegű párbeszéd.

A hiánypótló kezdeményezés nem minden előzmény nélküli. A KTE Mérnöki Szerkezetek Szakosztálya 1963-ban *Lipták László* szervezésében tartott esztétika ankétot a tihanyi felüljáró építése kapcsán. A jelentős érdeklődés igazolta a témafelvetés jogosságát, aktualitását. Az ankétot *Dr. Medved Gábor* készítette elő, az ankét levezetője *Földi András*, a Szakosztály elnöke volt.

Az egész délutánt kitöltő szakmai program első felében a hídesztétikát átfogó, bevezető előadások hangzottak el, a második részben hét előadó konkrét tervezési példákon keresztül ismertette az esztétikus hídépítés eszközeit.

Dr. Medved Gábor ankétnyitó előadásában az esztétikai irányelveket foglalta össze. A mérnök és építész oktatás szétválása óta a mérnökök különösen szűkölködnek esztétikai ismeretekben, ami igazolja az ankét témaválasztásának szükségességét. Az irányelveket előadásában neves példákon keresztül ismertette, vissza-vissza térve a hídesztétika modern atyjának, *Fritz Leonhardt* professzornak iránymutatásaira. Az esztétikai szabályok nem áthághatatlan törvények, csupán vezérfonalak, ezért is kihívás mérnökként ezek helyes alkalmazása.

Második bevezető előadást *Dr. Vámosy Ferenc* professzor emeritus tartotta: Szerkezetek esztétikája építész szemmel. „Szépség az igazság ragyogása.” - *Szent Ágoston* idézetétől indítva összefoglalásában kibővítette az esztétikai gondolkodást a lényegesen gazdagabb tartalmat felölelő formakultúrára, környezetkultúrára. Az alkalmazható irányelvek építész megvilágítású tárgyalása kiváló alapot adott az ankét további előadásaihoz.

Dr. Balázs L. György Szerkezetek esztétikai megítélésének lehetséges szempontjai című előadásában érdekes felmérésről számolt be, melyben a Műegyetem hallgatói rangsorolták az esztétikai szempontokat. A kérdőív eredménye sok érdekességgel, tanulsággal szolgált. Különösen feltűnő volt a szerkezeti erőjáték visszatükröződési igényének alulértékelése.

Dr. Domanovszky Sándor A budapesti közúti Duna-hidak esztétikai értékelése című előadásában a hídesztétika Iron bridge-től *Santiago Calatrava*-ig ívelő rövid áttekintése után összefoglalta az érintett hét budapesti híd esztétikai tulajdonságait, kiemelve azok szépségének kétségtelen világszínvonalát.

A vasbeton hídjaink és kishídjaink esztétikájáról *Dr. Tóth Ernő* előadását távollétében *Dr. Träger Herbert* adta elő. A vasbeton hídépités jelentős esztétikus műremekeit áttekintő előadás a hazai hídesztétikai bibliográfia bemutatása mellett kitért a hidasz esztétikai szakkönyv égető hiányaira.

A kávészünet utáni második részben esztétikai esettanulmányokat hallhattunk.

Solymossy Imre ismertette a budapesti Összekötő vasúti híd felújítására készített alternatív, a városképi környezetet figyelembe vevő, ferdekábeles, karcsú vasúti híd tervjavaslatot.

Székel Veronika egy kisnyílású híd, a fogaskerekű vasút fölött átvezető Agancs utcai felüljáró felújításán keresztül ismertette a tervezés során felmerült esztétikai kérdéseket.

Wéber József és Benczúr László az M0 autópálya Északi Duna-hídjának esztétikai részlet-tervezéseiről számolt be.

Horváth Adrián és Kertész András a szerkezetválasztás okainak rövid áttekintése után az M8 autópálya dunaújvárosi Duna-hídjának esztétikai szempontból kiemelten vizsgálat tervezési kérdéseit tárgyalta.

Rajk László és Gál András a budapesti Lehel piac emeleti szintjére vezető ferdekábeles feljáró hídjáról tartott előadást.

Wellner Péter hazánk két nagy vasbeton völgyhídjának, a nagyrákosi vasúti völgyhídnak és az M7 autópálya köröshegyi völgyhídjának esztétikájáról tartott képes összefoglalót.

Záró előadásában *Mátyássy László* több híd rövid bemutatásán keresztül tartott összefoglalót esztétika hídtervezői eszközeiről.

Az előadásokat a másfél órás csúszás ellenére még számos hozzászólás egészítette ki.

Pozsonyi Iván hozzászólásában kiemelte az *Solymossy Imre* elhangzott előadásából, hogy a budapesti Összekötő vasúti híd harmadik vágányának tervei úgy kaptak építési engedélyt, hogy azt nem előzte meg tervzsűri, tervpályázat, holott jelentős városképet alakító Duna-hídról van szó. Egyúttal javasolta, hogy folyami és völgyhidaknál legyenek előzetes tervpályázatok, majd széles körű tervzsűrik.

Hajós Bence felhívta a figyelmet a kis „tucat” hidak, különös tekintettel az előregyártott gerendás autópálya fölötti hidak esztétikai tervezésére, amelyhez kiváló egyszerű eszközt nyújtanak a RAL teljes színskáláján megvásárolható BV1, BV2 és BV3 bevonati rendszerek.

Horváth Adrián a színdinamikai tervezésre reflektálva hangsúlyozta a megbízó részéről oly jellemző teljes elzárkózást, azonban remélte hogy a jövőben ebben is lehet majd változásokat elérni. Kifejezte köszönetét a Nemzeti Autópálya Rt-nek, illetve a sárvári Rábahíd megbízójának az esztétikai szempontok támogatásáért. Megjegyezte, hogy az egész tervezői tevékenységre, így halmozottan az esztétikaira is rányomja bélyegét a súlyos időhiány. Példának említette a dunaújvárosi Duna-híd tervezését: az engedélyezési tervekre hat hónap, a kiviteli tervekre nyolc hónap és a gyártási tervekre öt hónap volt, holott ennek kétszerese is feszített munkatempót követelne.

Domanovszky Sándor a dunaújvárosi Duna-híd fedőszíneének hosszadalmas kiválasztására emlékeztetett, miszerint valamire nincs, valamire meg túl sok időt fordítunk. *Horváth Adrián* válaszában tájékoztatást adott a híd végleges fedőszínéről.

Huszár Gyula emlékeztetett az ankéton csak egy alkalommal elhangzott igen fontos esztétikai alapszabályra, a biztonság sugárzására. Elengedhetetlen, hogy a hidat használónak az esztétikai élmény egyben biztonságérzetet is jelentsen.

Solymossy Imre csatlakozott *Pozsonyi Iván* felvetéséhez az előzetes, átgondolt tanulmányterek, tervváltozatok és terzsűrik szükségességére. Emlékeztetett, hogy a külön előadásban bemutatott Agancs utcai felüljáró felújítását a megbízó csupán szükséges híd-négyzetméter oldalról közelítette meg. Az esztétikai igényesség többletmunkájáért kis hídnál nincs pénz, nagy hídnál pedig idő. E szempontból is üdvös lenne az előzetes tervpályázat, ami a koncepcionális döntéseket már tartalmazná.

A nagysikerű ankétot *Földi András* összefoglalása zárta: Az elhangzott előadások, a magas részvétel bizonyította, hogy nem volt haszontalan az ankét és szükséges a téma folytatása. Az ankét feszített programja csak rövid előadásokra adott lehetőséget. A sok-sok téma jelzi, hogy bőségesen van mondanivaló. Amennyiben hamarabb külön aktualitás nem adódik két év múlva a KTE Mérnöki Szerkezetek Szakosztálya ismét megrendezi az ankétot a hidak esztétikájáról.

Az egész mérnök társadalmat súlytó olykor lehetetlen tervezési körülményeken való változtatás lényegesen meghaladja a Szakosztály lehetőségeit. Ezeken a területeken együttes közös fellépés szükséges a Magyar Mérnöki Kamara Hidász Szakosztályának vezetésével a három szakmai szervezet támogatásával (MAGÉSZ, FIB, KTE). A jelentős hidakat megelőző tervpályázatok és tervzsűrik támogatását is e négy szervezet közösen felvállalhatná.

Végezetül zárszavában *Földi András* javaslatot tett „Év legszebb hídja” pályázat és díj alapítására, ami rangot és elismerést nyújthatna a valóban esztétikus hídtervezéseknek. E díjhoz kérjük és várjuk a szakma névadó javaslatait. (*Széchy Károly* neve felmerült, azonban a Kamara Geotechnikai Tagozatának van már ilyen nevű emléklakettje.)

A beszámolót írta: Hajós Bence